

Foto-obálka: petr grepl

Červen - měsíc myslivosti

Tradice „Června - měsíce myslivosti“ má ve svém pomyslném rodném listě uveden rok vyhlášení 1959. Nejedná se tedy o tradici úplně mladou a tak se můžeme alespoň částečně poohlédnout o těch více než 50 let nazpět a zcela jistě je co hodnotit.

Významným počinem bylo v roce 1973 rozhodnutí doplnit k názvu „Června - měsíce myslivosti“ dovětek ... „a ochrany přírody“. Myslivost je ve své široké škále činností především ochranou přírody, tedy péčí o přírodu a ochranou živočichů a širokého spektra rostlin, keřů a dřevin v přírodě se vyskytujících.

Pojetí „Června- měsíce myslivosti“ však bylo především v šedesátých letech a v podstatě až

do roku 1989 bohužel do značné míry zpolitizováno. V červnu se konala víceméně povinná slavnostní shromáždění mysliveckých sdružení, na nichž se hodnotilo plnění závazků a odpracovaných brigádnických hodin při plnění volebních programů národní fronty, brigádnické hodiny odpracované pro místní JZD a lesní závody státních lesů. V žádném případě nemíním zlehčovat a bagatelizovat myslivci takto odpracovaných statisíce hodin ve prospěch budování různých objektů pro veřejnou sféru především na vesnicích a rovněž se nevysmívám statisícům odpracovaných brigádnických hodin ve prospěch zemědělských a lesnických subjektů, koneckonců jsem nemálo takových brigád i sám absolvoval. Tyto hodiny byly nakonec ve svém důsledku odpracovány ve prospěch přírody a v ní žijících živočichů.

Argumentovat a obhajovat myslivost množstvím odpracovaných brigádnických hodin ale dnes nestačí. V poslední době musí myslivost čelit poměrně častým a intenzivním atakům ze strany, ze které by se to dalo očekávat zřejmě nejméně, ze strany ochrany přírody, konkrétně za strany tzv. ekologických aktivistů. Naskytá se otázka, k čemu jsou tyto výpady dobré a komu prospívají, když podle prioritního zaměření jde oběma skupinám, tedy ekologům i myslivcům o totéž, tedy o ochranu přírody. Přestože skupina ekologických aktivistů je početně nevelká, je o to více halasná a bohužel se jí dostává nesrovnatelně většího slyšení v médiích všeho druhu. Za této situace nezbývá myslivcům než aby svojí činností a jednáním prokázali svoji pozitivní službu přírodě a rovněž zapracovali na svém odborném vědomí a svém chování na veřejnosti.

Prvních jedenáct let 21. století našeho letopočtu a zároveň třetího milénia je vhodnou příležitostí k tomu, abychom se zamýšleli i nad dalšími perspektivami naší myslivosti, zvěře a přírody. Jde o to, abychom uměli podložit věcnými argumenty opodstatněnost další existence myslivosti a pomohli tak řešit problémy, které před námi stojí. Přitom ale musíme vycházet z filosofie současné myslivosti, o které se však mluví stále velmi málo. Z celosvětového hlediska se nám situace myslivosti jeví

samozřejmě velmi rozdílně. Ještě stále existují přírodní lovecká etnika, pro která je lov zvěře součástí jejich životy a základem jejich tradic a kultury, ale i u nich se situace rychle mění. Využívání moderních dopravních prostředků a výkonných loveckých zbraní je u „primitivních“ etnik dnes již samozřejmostí a je otázkou, jak dlouho se ještě udrží tradiční způsob života např. Inuitů, kteří v minulosti vždy žili ve shodě s přírodou. S neustálým nárůstem počtu obyvatel na naší planetě se zvyšují i prostorové nároky lidí. Klučí se lesy, vysušují se mokřady a provádějí se rekultivace, protože lidstvo potřebuje stále více půdy, pro svoje hospodářská zvířata a životní prostor zvěře se stále zmenšuje.

Dosavadní vývoj v Evropě ukazuje, že i vysoká hustota obyvatelstva, vysoký stupeň urbanizace a industrializace krajiny vůbec nemusí být překážkou pro úspěšný chov zvěře, pokud se přírodě zachoval ještě dostatek přírodě blízkých, především lesních biotopů.

V sousedních státech, např. Německo, Rakousko, se loví na jednotku plochy násobně více srnčí zvěře než u nás a v Rakousku dokonce i více jelení zvěře. Z tohoto konstatování je evidentní, že rozhodujícím parametrem stavu myslivosti je lidský faktor, tedy především myslivec, jeho morálka, etika a disciplína včetně povinnosti chránit prostředí před škodami zvěří. Je třeba si však uvědomit, že úroveň myslivosti je i taková, jaká je úroveň celé společnosti. Stejně jako v jiných zájmových skupinách koresponduje i s ekonomickou situací. Pokud je např. vysoká nezaměstnanost a všeobecně není úcta před zákonem související s nízkou vymahatelností práva, pak se nemůžeme divit, že také v myslivosti mnohde převažují špatné mezilidské vztahy s nedostatkem etiky, např. s cíleným lovem pro získání zvěřiny. Tyto negativní skutečnosti se však objevují ještě ve větší míře v dalších reformujících se státech východní Evropy.

V Evropě bohužel čím dál tím více narůstají rozpory s ochranou přírody, především nevládními organizacemi, která provádí velmi intenzivní protimyslivecký lobbying mezi nemysliveckou veřejností v médiích, ale i v orgánech EÚ. Přitom tyto různé ochranářské spolky a nadace zneužívají emoce a nevědomost hlavně městského obyvatelstva odtrženého od přírody, které se na přírodní děje dívá často velmi idealisticky. Takové reakce vedou až k tomu, že se část oněch ochranářských uskupení začíná chovat militantně, ničí myslivecká zařízení, hanobí myslivce jako vrahy, ohrožuje je dokonce i fyzicky a snaží se mařit různé myslivecké činnosti, jako jsou hony, výstavy apod.

U nás tyto protimyslivecké aktivity ještě nedosáhly rozměrů, jako v některých západoevropských zemích, ale bohužel neustále narůstají. Pro přežití myslivosti v 21. století a zachování všech druhů zvěře vyskytujících se v přírodě by bylo velmi účelné, aby myslivci a ochránci přírody začali spolu úzce spolupracovat a konečně našli společnou řeč. Aby se navzájem více respektovali, přestali se osočovat, aby ekologičtí aktivisté přestali prosazovat úzce vyhraněné subjektivní postoje a ochranu přírody v zájmu své profilace ideologizovat a idealizovat.

Ale i myslivci by měli více dbát na svou pověst, permanentně se odborně vzdělávat a nebát se vyloučit ze svých řad ty jedince, které svým neetickým nebo dokonce nelegálním konáním zhoršují vnímání myslivosti veřejností. Nelze mezi sebou trpět takové členy, kteří nemají potřebné ekologické vědomí, trpí nedůvodnou nenávistí vůči predátorům, snobskou trofejomaníí nebo loví jen proto, aby naplnili svoje mrazničky.

Je třeba však také otevřeně říci, že „medvědí“ službu přírodě činí nesmyslné byrokratické zákazy či příkazy nutící myslivce k protiprávnímu jednání. Mnohdy si přitom užívá tzv. „salámová“ taktika postupného ukrajování z myslivecké činnosti až po její úplnou likvidaci. Pro ekologické aktivisty je cílem dosáhnout „biologické rovnováhy“ bez myslivců, které by měly zcela nahradit velké šelmy plošně redukcí spárkatou zvěř. Nechtějí však připustit, že to v kulturní, hustě obydlené krajině není možné. Pokud by se zvěř myslivecky neobhospodařovala, buď by se přemnožila a začala páchat neúnosné škody a hynout na choroby, nebo by ji s největší pravděpodobností vystříleli pytláci. Rozhodujícím faktorem pro další existenci myslivosti je především člověk – myslivec. Více než kdy jindy je teď proto nutné věnovat větší pozornost výchově a odbornému vzdělávání celé myslivecké obce.

Současný myslivec musí mít především srdce pro přírodu a zvěř. Pokud ho nemá, je jen pouhým lovcem.

Ing. Josef Vlášek

Foto: Ing. Petr Zvolánek

Lesníci versus kůrovce

V období několika následujících týdnů čeká lesníky jeden z nejdůležitějších problémů v ochraně lesa - zvládnutí jarního rojení kůrovců. Nejzávažnějším hmyzím škůdcem je lýkožrout smrkový.

Lýkožrout

Lýkožrout smrkový patří mezi podkorní hmyz. Živí se lýkem, které zajišťuje transport vody a živin kmenem stromu, a tím ho poškozuje.

Zdravý strom v běžných podmínkách je schopen lýkožrouta zavalit mízou z pryskyřičných kanálků a odolat náletům tohoto brouka. Proto považujeme kůrovce za druhotného škůdce - nejlepší podmínky k vývoji má na stromech

vyvrácených, poškozených větrem a sněhem, oslabených suchem, václavkou a dalšími faktory, které způsobují omezenou schopnost stromů odolat náletům. Dochází k rozmnožení kůrovců pod kůrou, odumření stromů a napadení stromů v okolí.

Vývojový cyklus brouka

Od poloviny dubna do poloviny května, v závislosti na nadmořské výšce, sameček navrtá snubní komůrku a začne vylučovat sexuální feromon, který přiláká 1-3 samičky. Ty po oplodnění hlodají pod kůrou matečné chodby a kladou do nich v průměru 50 vajíček. Z vajíčka se vylíhne larva, která hlodá další chodby a po ukončení vývoje se promění v kuklu. Z té se vylíhne dospělý brouk černohnědé barvy o velikosti 4-5,5 mm, ten po krátkém období tzv. zralostního žíru dospívá a napadá další stromy. Vývojový cyklus brouka trvá 6-10 týdnů v závislosti na klimatických podmínkách. Z jednoho silně napadeného stromu se může v běžných podmínkách vyvojit 20-40 tisíc dospělých jedinců. Lýkožrout

smrkový je schopen při vyhledávání stromů vhodných pro napadení překonat vzdálenost od několika stovek metrů po několik kilometrů.

Opatření

Lesníci proto dělají osvědčená opatření:

- odstranění veškerého kůrovcem napadeného dříví z lesa nebo jeho asanace, která spočívá v odkornění kůry nebo chemickém ošetření stromu tak, aby nemohl být dokončen vývoj kůrovce a jeho další rozmnožování
- odstranění veškerého vytěženého dříví nebo stromů poškozených větrnou kalamitou a dalšími vlivy z lesa tak, aby v této dřevní hmotě nemohl být dokončen vývoj kůrovce
- soustředění brouků v době rojení do obranných zařízení - lapáků a lapačů a jejich zahubení.

Lapák je pokácený dospělý strom přikrytý větvemi. Zavadařící strom vylučuje podobně jako poškozené nebo oslabené stromy látky, které lákají brouka k napadení stromu. Lapáky se umísťují do míst s předchozím vývojem kůrovce a do míst s předchozí těžbou, kde je předpoklad výskytu kůrovce. Lapáky jsou pravidelně kontrolovány revírníkem a v případě jejich napadení kůrovcem dochází k jejich odvozu z lesa, odstranění kůry nebo k ošetření chemickými prostředky tak, aby kůrovec nemohl dokončit svůj vývoj.

Lapač je odchyťové zařízení sloužící přilákání a odchytu kůrovců pomocí feromonové návnady. Feromony jsou biologicky aktivní látky, které umožňují komunikaci mezi příslušníky téhož druhu hmyzu a vyvolávají např. reprodukční aktivitu, agregační feromony slouží k přivolání většího počtu jedinců na vhodné oslabené stromy. Tohoto jevu se využívá při umístění zpravidla plastového deskového lapače, do kterého je umístěn feromonový odparník. Brouk přilákaný účinkem feromonu narazí na plastovou bariéru a spadne do odchyťové misky, která znemožní výlet zachyceného brouka. Lapače jsou pravidelně kontrolovány revírníkem, odchycení jedinci jsou vybírání z lapačů a likvidováni.

Kontrola napadení lapáku kůrovcem

Situace na území KŘ Karlovy Vary

V letech 2005-2007 byl na území Krajského ředitelství Karlovy Vary zpracován velký objem větrné kalamity a došlo k značnému oslabení lesních porostů. Tím vznikly vhodné podmínky pro vývoj tohoto škůdce a k rozmnožení kůrovců do kalamitního stavu, kdy jsou napadány i zdravé stromy. Od roku 2008 proto došlo k nárůstu objemu těžby dříví napadeného kůrovci a na tuto situaci lesníci museli rychle reagovat. V jarním období roku 2009 bylo umístěno rekordní množství obranných opatření proti kůrovci. Bylo položeno 24.511 ks lapáků, bylo umístěno 2.915 ks feromonových lapačů. O tom, že se toto náročné období podařilo zvládnout, svědčí rapidní pokles objemů vytěženého dříví napadeného kůrovci v minulých dvou letech. Přes pozitivní meziroční vývoj jsou i v letošním roce důsledně dodržovány zásady ochrany lesa proti kůrovcům.

Lesníci – cyklisté v Orlických horách

Cyklistický přejezd Orlických hor - druhá červnová sobota v Orlických horách opět patřila cyklistům z řad lesníků, jejich rodinných příslušníků a přátel, kteří se zúčastnili již jeho 7. ročníku.

Sportovně-společenská akce lesní správy Rychnov nad Kněžnou přilákala na start 76 účastníků, kteří v úmorném červnovém vedru, které přinesl nádherný slunečný den, zdolávali 28 km dlouhou hřebenovou trasu z Panského Pole na Šerlišský Mlýn. Někteří v pekelném tempu, jiní s patřičnou rozvahou. Každý dle vlastní chuti i fyzických sil. Přesně v mezích Couberténovského hesla: „Není důležité zvítězit,

ale zúčastnit se“. A tak se vítězem stal vlastně každý, kdo přijel, zúčastnil se a spokojený se svým výkonem odjížděl.

Na startu a samozřejmě i v cíli, kam bez problémů a úrazů dorazili všichni, se objevili i cyklisté s přípojnými vozíky a sedačkami s dětmi. Doufejme, že se budou rádi vracet, přibývat a bude se formovat nová sportovně-lesnická generace.

Závěr v prostředí chaty Kačenka u Šerlišského Mlýna byl velmi příjemný a nesl se v přátelské atmosféře. Byli oceněni nejen nejlepší, ale všichni, kteří se zúčastnili a užili si pěknou, slunečnou sportovní sobotu v Orlických horách. Do Orlických hor se těšili lesníci na společné setkání, „rychnováci“ měli sílu a vůli setkání uspořádat a podnik LČR toto setkání podpořil. Přejme si, aby to tak bylo i nadále.

Ing. Jiří Beran,

LS Rychnov n. K.

Železné dřevo aneb „Může za to Marie Terezie?“

Běžný návštěvník lesa si většinou ani neuvědomí, kolik různých vlivů, okolností a rozhodnutí spoluvytvářelo prostředí, kterým právě prochází.

Návštěvník Českého Slezska se trochu podiví, kudy to postavili předkové hlavní silnici, když se musí vléci za kamionem lesem do Hrabyněského kopce na cestě z Opavy do Ostravy a musí opustit pohodlnou rovinu široké nivy řeky Opavy. A možná že ho trochu osvěží pohled na dlouhý pás zalesněných severních úbočí Nízkého Jeseníku.

Zvědavému návštěvníku můžeme dát několik odpovědí na to, proč lesy revíru kolem Hrabyně vyrostly do své nynější podoby.

Bývá pravidlem, že lesnická historie začíná u Marie Terezie. Také nejstarší popisy lesů katastrů obcí Mokré Lazce, Hrabyně, Lhoty a Smolkova pochází z této doby. Zajímavá je informace o vysokém zastoupení jedle dosahujícím až dvě třetiny plochy. Významný dopad mělo válečné střetnutí schopné rakouské císařovny s všehoschopným Pruskem. Generál Laudon dělal, co mohl, ale ztrátě většiny Slezska nezabránil. Zemskou hranici tvořil na dalších 170 let tok řeky Opavy a lesy panství Štítina a Hrabyně se staly hraničními hvozdy. To znamenalo pro lesy důležitou podmínku, že se nesmí odlesňovat pro zemědělství, ale budou chránit tento úsek hranice. Vlivný majitel panství na Hrabyni si také vymohl u Vídeňského dvora, že nová císařská silnice do hlavního města Rakouského Slezska povede kolem jeho zámku. Tak byly položeny základy pro budoucí vývoj lesních porostů mezi Ostravou a Opavou.

Další neshody si Rakousko a Prusko vyřikaly u Hradce Králové a důsledky se projevily zvýšeným úsilím při výrobě železa a s tím spojenou těžbou černého uhlí na celém Ostravsku. Protože důl spolyká ohromné množství dřeva, začaly se měnit přirozené lesy ve smrkové monokultury. Když konečně byly obě velmoci na jedné lodi, potopila se.

Nově vznikajícímu Československu se sice podařilo získat kus levého břehu řeky Opavy, celé Hlučínsko, ale sousedem zůstalo nové Německo a jádrem obrané linie v našem úseku se stala pevnost Smolkov v zalesněném kopci Padařov mezi Hájem a Hrabyní. V lesích i na polích vyrostla jistě důmyslná, ale nevyužitá síť betonových hřibů. Dále v lesích začaly vyrůstat kasárna, avšak než se mohla naplnit vojskem a v lesích začít válečné operace, byla hranice mimo dostřel a hospodářem v našich lesích Třetí říše. Německé lesnictví mělo (a má) vysokou úroveň, ale válečná mašinérie si vybírala svou daň i v lesních porostech. Začaly se zvyšovat těžby kvalitního stavebního jehličnatého dříví a příroda začala zachraňovat sebe sama náletem buku a habru, který, jak je patrné z názvu obce i revíru, je zde původní co lidská paměť sahá.

Ač je to k nevíře až do dubna roku 1945 nemáme žádné zprávy o nějaké živelné nebo lidmi způsobené katastrofě, která by radikálně poškodila nebo zničila lesní komplexy v okolí Hrabyně.

Válečné operace v posledních dnech války udělaly z tichých lesních zákoutí jedno velké bojiště. Jen s malou trochou nadsázky se dá říci, že, snad vedle Prahy, je to poslední a největší bojiště na území naší republiky. Záměr, aby lesy nad údolím řeky Opavy chránily naši zem, nevyšel a paradoxně posloužil nepříteli jako jedno z míst posledního vzdoru. Žádná škoda na lesních porostech se nedá srovnávat s utrpením lidí, kteří to prožili. Přesto nám ještě dnes lesy ukrývají důkazy a náznaky obrazů tehdejší zkázy.

Řada rozstřílených porostů musela být zcela obnovena. Pro nenáročnost a rychlou návratnost nejvíc znovu smrkem. Terén byl hustě rozbrázděn tisíci zákopů a kráterů od bomb a granátů. Střepiny musely lítat opravdu hustě, protože na celém revíru se téměř nenašel strom, ve kterém by pilaři nenašli železný „šplitr“. Častěji víc než jeden. Co nevybuchlo, válelo se po polích a lesích. Do dnes se zde nachází ještě nebezpečně účinná munice, jak se o tom přesvědčili stavitelé nové dálnice.

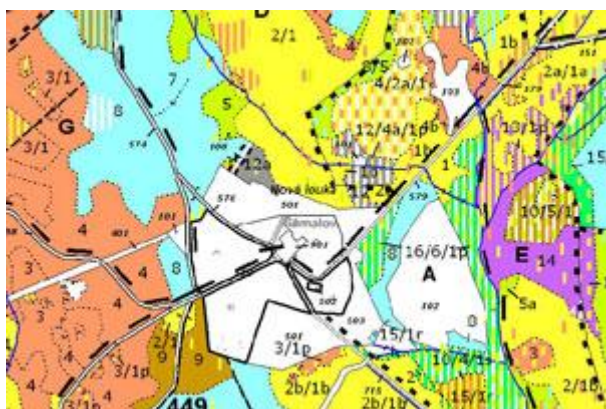
Tady se nám uzavírá jeden kruh historie, když se znovu potkaly lesy chránící hranici a cesta jí kdysi limitovaná. Již v šedesátých letech, kdy nevyužitá kasárna v lese chátrala, začaly vznikat plány na překonání zakletého Hrabyněského kopce. Do roku 1989 většina plánů vedla trasu lesními komplexy, i když v místě bývalých kasáren, taky stojících v trase projektů, zatím vyrostlo gigantické rehabilitační centrum. Posun v ekologickém myšlení a široká shoda obcí i investora dala vzniknout dle mého názoru zajímavému projektu, který se již začal realizovat. Minimalizovalo se odlesnění a členitosti terénu jsou řešeny třemi mosty, které v rámci zadání umožní maximální propojení obou stran dálnice.

A tak se vize, vnucená Marii Terezii neúspěšnou válkou s Pruskem, stane reálnou ve sjednocené Evropě. Zachová se rozsáhlý lesní komplex mezi Ostravskou aglomerací a Opavou a přitom cesta mezi nimi přestane být utrpením. Přinejmenším v úseku revíru Hrabyně.

Tomáš Smolka

Péče o les má svá přísná pravidla

Na hřebenech Jizerských hor jsou díky práci předchozích generací lesníků rozsáhlé lesní porosty místo mrtvého lesa. Každého tento pohled potěší, ale málokoho napadne, jak se v té spouště stromů lesníci vlastně orientují a podle čeho určují, kde jak hospodařit.

Tímto problémem se zabývá hospodářská úprava lesa, která je podkladem pro všechny ostatní lesnické činnosti. Jejím cílem je rozdělení lesa do dostatečně malých celků, které se dají v terénu přesně najít. Pro ně se pak jednoznačně určí postupy, kterými bude o les pečováno. Na to navazuje lesní hospodářský plán (LHP), popřípadě lesní hospodářská osnova (LHO) u menších vlastníků lesa. Jedná se o

schvalovaný plán hospodaření na 10 let dopředu. Průměrný věk stromu v okamžiku těžby je cca 100 let, platnost plánu 10 let je proto dostatečně krátká doba na to, aby v lese nedošlo k větším změnám, ale dostatečně dlouhá pro zohlednění proměnlivosti lesa (například větrné kalamity).

Co si tedy představit pod slovy prostorové rozdělení lesa? Nejmenší částí lesa je porostní skupina – skupina stromů o stejných vlastnostech – místu výskytu, věku a zastoupení dřevin. Výměra porostu může být od několika stovek metrů čtverečních až po několik hektarů – to například u velkoplošného zalesňování horských hřebenů po kalamitách. Prostorové rozdělení lesa je tedy rozdělení lesního komplexu na jednotlivé porosty, ve kterých se dá velmi dobře a detailně stanovit, jak v nich hospodařit. Lesník tak nemusí řešit zároveň mlazinu a dospělý les vedle sebe, neboť se jedná o různé porosty. Naopak může využít zkušeností s péčí o porosty stejného charakteru, ať se nacházejí kdekoli.

Aby se daly porosty přesně identifikovat, je zaveden systém označení, který připomíná poštovní adresu. Číslo porostu je jako číslo domu, jen v něm místo obyvatel rostou stromy. Porosty v určité lokalitě jsou sdruženy do dílce označovaného písmenem, který odpovídá ulici a dílci je nadřazeno oddělení označené číslem, stejně jako je ulice v určitém městě. Celé označení porostu je tedy např. 653 B 10. Pozornějším turistům to připomene malé plechové tabulky, které jsou u lesních cest a označují dílce, tedy např. 653 B. Pro lepší orientaci je číslo porostu voleno podle věku. Porost s indexem 10 je starý 91-100 let, porost 2/10 je složen ze stromových pater ve věku 11-20 a 91-100.

Na základě prostorového rozdělení jsou vytvořeny porostní mapy, které se zdají nelesníkům velmi nepřehledné. Pokud se v nich ale pokusíte zorientovat, dokážou vás při chůzi mimo cesty díky uvedeným hranicím mezi porosty navést na konkrétní místo lépe, než mapy turistické. Navíc obsahují další informace tak, aby byly snadno zjistitelné, bez složitého hledání. Z porostní mapy se dozvíte zejména věk, který je rozlišen barevnou škálou, tentokrát v intervalech 20 let. Na první pohled je tak patrné, kde jsou lesy mladší a kde starší. Podle mapy dále najdeme místa s nižší hustotou porostu, místa zcela bez porostu (holiny) nebo lesy se zvláštním režimem.

Lesní hospodářský plán zkoumá jednotlivé porosty, popisuje je a zjišťuje jejich stav a na základě výsledků stanoví způsoby hospodaření na dalších 10 let. Trochu to připomíná, vrátíme-li se opět do našich měst, sčítání osob a následné uplatnění zjištěných věcí např. v dopravě. U každého porostu se ověřenými postupy zjistí dřevina, věk, tloušťka, výška, objem i kvalita. Sčítání osob naštěstí skutečnosti jako tloušťka a objem nezohlednilo, ani nestanovilo nutné výchovné zásahy. Podle věku a stavu porostu se následně stanoví postup zalesňování, výchovné zásahy, těžba a také věk vhodný pro těžbu.

Porost je v LHP také popsán z hlediska umístění, nadmořské výšky a stavu půdy. Tyto faktory mají vliv na vhodnou skladbu dřevin a původ sazenic, které mohou být přenášeny jen mezi určitými oblastmi. Každý porost současně dostane kód, který ho zařadí do souboru podobných porostů a připojí mu vhodný způsob hospodaření stanovený pro tento soubor.

Vlastník lesa je povinen dodržovat lesní zákon a tedy mít lesní hospodářský plán nebo osnovu. Rozhodně není možné v lese hospodařit, jak koho napadne. Pro každý les je tak mimo jiné schválen plán těžeb na 10 let a čím je povoleno vzniklou holinu po těžbě zalesnit. Plán i osnova jsou vyhotoveny podle lesního zákona a vyjadřují se k němu všechny dotčené orgány včetně ochrany přírody. LHO pro vlastníky do 50 ha jsou plně hrazeny státem a dále jsou přidělovány dotace na hospodaření v souladu s LHO, například zalesňování vhodnými melioračními a zpevňujícími dřevinami. Stát tak zajišťuje, aby bylo s lesy nakládáno v souladu se zásadami trvale udržitelného

hospodaření. Díky rozdělení lesa, LHP a LHO tak můžeme očekávat, že stav lesů se bude zlepšovat, v porostech nebude nadměrně káceno a po těžbě dojde k zalesnění kvalitními a pro dané stanoviště nejvhodnějšími dřevinami.

Natura Viva 2011

Od středy 18. do neděle 22. května 2011 se konala již po šestnácté Mezinárodní výstava myslivosti, rybářství, včelařství a zahrádkářství Natura Viva na Výstavišti Lysá nad Labem.

NATURA
VIVA

Spolupořadatelé výstavy byly Českomoravská myslivecká jednota, Český rybářský svaz a Český svaz včelařů. Dalšími významnými partnery byly Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky a Lesnická fakulta České zemědělské univerzity.

Branami výstaviště prošlo víc jak **dvacet osm tisíc návštěvníků** nejen z České republiky.

Ve své expozici LČR, s. p., prezentovaly nejen významné lovecké trofeje a s tím související

nabídku loveckých příležitostí, ale také ochranu některých druhů zvěře. Výtvarně i obsahově byla expozice poutavá, což se projevilo velkou návštěvností. V neposlední řadě byl velký zájem o živé exponáty dravců a s nimi související výklad.

Výstava měla bohatý doprovodný program, například ve čtvrtek 19. května proběhl na výstavě Den dětí, kterého se aktivně zúčastnili i zástupci LČR. Děti měly příležitost se toho hodně dozvědět, a to především hravou a zajímavou formou, proto se jednotlivá stanoviště těšila velkému zájmu.

Představujeme Národní přírodní rezervaci Králický Sněžník

Rozlohou nevelké pohoří Králický Sněžník má celou řadu specifik: je naším třetím nejvyšším pohořím, leží na hranici států, krajů i historických zemí a pramení v něm řeka Morava. Kromě jiného tvoří téměř

40 % tohoto pohoří na území ČR národní přírodní rezervace se svým ochranným pásmem. Celý tento krásný kout na pomezí Olomouckého a Pardubického kraje je ve správě Lesů České republiky, s. p., Lesní správy Hanušovice.

Vlastní rezervace byla vyhlášena v roce 1990 na ploše 1.695 ha, její výškové rozpětí činí 700 – 1424 m a zahrnuje horu Králický Sněžník, malou část západního hřebene po Malý Sněžník a větší

část východního hřebene. Předmětem ochrany jsou kromě jiného vrchovištní rašeliniště,

arktoalpínské trávníky, lesní prameniště, neupravované vodoteče a jejich nivy, kamenné sutě, vápencové útvary, výchozy a jeskyně, zvláště chráněné druhy organismů a v první řadě lesní společenstva, především horské smrčiny.

Lesy v rezervaci byly historicky využívány jen málo, zejména pro lov zvěře. Týkalo se to obou panství – část na východ od řeky Moravy vlastnili od roku 1620 do roku 1926 Liechtensteinové (panství Branná) a západní část vlastnil od roku 1647 do roku 1945 rod Althanů (panství Králíky). Těžba dřeva nejprve probíhala spíše nahodile formou toulavých sečí, a to pouze v přístupných porostech. Vrcholové partie byly především v 18. a 19. století využívány na travení a pastvu dobytka, což vedlo ke snížení horní hranice lesa. Teprve přibližně v polovině 19. století dochází v lesním hospodářství k razantním změnám. Je ve větší míře používáno holosečí, včetně velkoplošné holé seče, po roce 1860 se pro obnovu porostů používá převážně osivo z alpských zemí a po roce 1870 bylo započato se zalesňováním druhotných horských holí, do té doby využívaných na pastvu dobytka. Při obnově lesa se až na výjimky používal smrk. Horské členité území s lesy nevhodného genetického původu, nevhodné druhové a prostorové výstavby, přirozeně trpělo škodami větrem a následně kůrovcem. Zejména v 80. letech 20. století byly lesní porosty pod intenzivním vlivem exhalací. Škody větrem a následně kůrovcem se lesům v rezervaci nevyhnuly ani v 21. století.

Důsledkem všech těchto okolností je skutečnost, že pouze malá část rezervace (asi 20%) je tvořena alespoň z poloviny geneticky původními a stanovištně odpovídajícími dřevinami. Zbývající část území je přes veškerou péči lesníků opakovaně vystavována plošnému působení škodlivých činitelů. O tomto svědčí mimo jiné fakt, že čtvrtina území rezervace je tvořena porosty mladšími dvaceti let. Státní podnik Lesy ČR na principech trvale udržitelného hospodaření realizuje rozsáhlá a nákladná opatření k obnově a zlepšení stavu porostů Králického Sněžníku. Používá se sadební materiál místního původu, intenzivní péče je věnována výsadbě listnáčů a jedle. Maximálně je využívána přirozená obnova lesa, jsou podporovány přimíšené meliorační a zpevňující dřeviny a výchovou je zvyšována stabilita a diferenciací porostů. Část z těchto opatření je spolufinancována z evropských fondů a rozpočtu MŽP. V letošním roce Lesy ČR dokončují realizaci projektu „Zlepšení ekologické stability v NPR Králický Sněžník“ s rozpočtem více než 5 mil. Kč a další projekty jsou připravovány.

Proces zlepšení stavu lesa je dlouhodobou záležitostí. Proto je nezbytné provádět taková opatření, aby se trendy v působení škodlivých činitelů změnily a úbytek starších porostů se zpomalil. Velký důraz se klade na ochranu lesa proti kůrovcům. Rozdílné názory mezi lesníky a ochránci přírody na správnost zasahování proti kůrovcům bohužel opakovaně nastolují otázku budoucí existence dospělých horských smrkových porostů v NPR Králický Sněžník. Pokud bude rozpad porostů pokračovat současným tempem, za několik desetiletí zde nemusí zůstat žádné porosty starší osmdesáti let. Lesníci jsou připraveni naplnění tohoto možného scénáře zabránit.

Jiří Eichler

Cestičky kolem Dukovan

Lesy ČR, s. p. , lesní správa Třebíč uspořádala ve spolupráci se Základní a Mateřskou školou v Dukovanech dne 28. května 2011 již 6. ročník turistického pochodu nazvaného "Cestičky kolem Dukovan".

Více než 70 zúčastněných od tří do osmdesáti let se i přes nepřízeň počasí v podobě vytrvalého deště vydalo v ranních hodinách na 10 km cestu. Vycházelo se od základní školy v Dukovanech a pokračovalo směrem ke zřícenině hradu Rabštejn.

Na lesních cestách čekalo poutníky několik zastavení se zajímavými přednáškami z oblasti holubářství, včelařství, myslivosti, rybářství a

lesní těžby. Děti byly za svou snahu a zájem odměněny na každém stanovišti upomínkovými předměty a pamlsky. Na poslední zastávce čekalo promáčené a unavené poutníky vydatné občerstvení u lesnické chaty. Děti i dospělí se ohřáli při opékání špekáčků, kde si také nadšeně povídali o všem, co zažili cestou. Ani nevlídné počasí neodradilo skalní příznivce „cestiček“ od aktivní účasti, a to bylo pro pořadatele tou největší odměnou.

Cílem každoročně pořádané akce je přiblížit široké veřejnosti lesnickou činnost a zvýšit tak respekt k lesu jako významné součásti životního prostředí. Již nyní se těšíme na další „Cestičky kolem Dukovan“.

Ladislav Císař
revírník LČR

Proti lesním požárům v Libereckém kraji hlídkuje letadlo

Požáry v České republice každoročně zničí stovky hektarů lesa a jimi způsobené škody se počítají v desítkách milionů Kč. Rok 2003 byl z tohoto pohledu nejtragičtější. 1 754 lesních požárů v tomto roce zničilo 1 236 ha lesa a škody převýšily 33 milionů Kč.

Na základě tříleté smlouvy s Ministerstvem zemědělství zajišťuje firma SURMET, s.r.o., v období od 15. března do 31. října 2011 denně od 10. 00 do 18.00 hod pro Liberecký kraj ochrannou službu prostřednictvím letecké hasičské stanice Mnichovo Hradiště. Činnost se provádí podle předem odsouhlasených směrnic. Hlídkování v lesích probíhá v době zvýšeného nebezpečí požárů, kdy v kraji panují dlouhodobá

vedra, půda i vegetace je vyschlá a v lesích je zvýšená koncentrace návštěvníků (prázdniny apod.).

Zatímco ve všedních dnech lesy před požáry „hlídá“ odborný venkovní personál, o víkendech a svátcích nad lesními porosty hlídkuje letadlo. Hlídková činnost je prováděna vždy na základě konkrétního požadavku hasičského záchranného sboru (HSZ) nebo odpovědného zástupce Lesů ČR. Z letecké hasičské stanice Mnichovo Hradiště v pozdních odpoledních hodinách vylétá hlídkové letadlo a po předem určené trase hlídkuje nad lesními porosty. Při dobré viditelnosti je dým z lesního požáru z „ptačí perspektivy“ vidět až na 15 km. Letecký sektor pro Mnichovo Hradiště „hlídá“ široký pás krajiny od Ústí nad Labem na západě přes Mladou Boleslav až po město Náchod na východě. Vzdušný stroj svou trasu proletí do jedné hodiny. V případě zjištění požáru pilot dává okamžitě hlášení příslušnému hasičskému záchrannému sboru i pozemnímu personálu letiště. Místo požáru umí provozovatel LHS přesně lokalizovat pomocí dat GPS.

Na LHS Mnichovo Hradiště je denně od 10.00 do 18. 00 hod zajištěna stálá služba. Proto odtud může, v případě potřeby, vzlétnout letoun prakticky okamžitě. Pro první zásah nese s sebou až 1 500 l hasební látky. Pilot přes vysílačku s hasiči podle konkrétního místa požáru dojednává nejbližší záložní letiště, kde bude v součinnosti s HSZ čerpat další vodu k hašení.

Likvidace lesního požáru je organizačně velmi náročná. Vlastní navádění letadla na místo shozu hasební látky ve značně členitém zalesněném terénu musí být co nejpřesnější. Čerpání další hasební látky na záložním letišti (přistání letounu, vlastní čerpání a vzlet) musí být rychlé a pro obsluhu veškeré techniky zcela bezpečné. Nezbytné je tedy každoroční školení pilotů a leteckého pozemního personálu i praktický nácvik součinnosti hasičů s pilotem.

Hašení je už poslední možností, jak snížit dopad lesního požáru. Základem je samozřejmě prevence. Na ochranu lesů před požáry myslí i lesní zákon. V § 20 se jasně hovoří: „*V lesích je zakázáno odhazovat hořící nebo doutnající předměty; kouřit, rozdělávat nebo udržívat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa*“.

Prostým dodržením tohoto zákona může každý z nás aktivně přispět k ochraně lesních porostů před požáry.

Otevírání Zemské brány

V letošním roce to bylo již potřetí, co pořádali AOPK ČR, Správa CHKO Orlické hory a Lesy ČR, s. p., Lesní správa Rychnov nad Kněžnou společně akci „Otevírání Zemské brány“. Tato akce proběhla 28.

4. 2011 v rámci Mezinárodního roku lesů a při příležitosti oslav Dne Země.

Na louce v okolí Orlické chaty se jí zúčastnilo 274 dětí z pěti základních škol. Jednalo se o žáky I. a II. stupně ze ZŠ Klášterec nad Orlicí, Rokytnice v Orlických horách, Kunvald, Deštné v Orlických horách a Orlické Záhvoří.

V 9 hodin ráno byla symbolicky klíčem otevřena Zemská brána. Po pěveckém vystoupení

dětského sboru Orlička z Klášterce nad Orlicí zahájily lesnické fanfáry soutěžní dopoledne. Děti soutěžily v 8-12 členných družstvech na 12 stanovištích, kde si vyzkoušely nejen svoji znalost rostlin, zvířat a dřevin, ale i zručnost např. ve střelbě z luku, na lanové lávce či v rytířském souboji. Také pro ně byla připravena ukázka loveckých dravců doplněná odborným výkladem sokolníka Ing. Petra Zvolánka (Lesy ČR, s. p.). Souběžně probíhala soutěž „O poklad Zemské brány“. Na stanovištích děti získávaly nejen body, ale i drahé kameny různých barev, které směňovaly za nápovědy, z nichž vyluštily heslo a získaly mapu cesty k pokladu.

Po skončení soutěžního zápolení si děti mohly opéci špekáčky, vyzkoušet si hrncířský kruh či uplést košík za pomoci pracovníků chráněných dílen Kopeček z Bartošovic v Orlických horách, které provozuje Sdružení Neratov. Čekání na vyhlášení výsledků dětem zkrátili kynologové OMS Rychnov nad Kněžnou ukázkou výcviku a práce loveckých psů.

Ve 13 hodin přišlo vyvrcholení celé akce - vyhlášení výsledků soutěže. Byla vyhlášena tři nejlepší družstva. Za I. stupeň: 1. místo získalo družstvo ZŠ Klášterec nad Orlicí - ROHLÍCI, 2. místo ZŠ Deštné v Orlických horách - SOVIČKY a 3. místo ZŠ Klášterec nad Orlicí - SHAKES AND FIDGET. Za II. stupeň se na 1. místě umístilo družstvo ZŠ Kunvald - KAMENI, 2. místo - ZŠ Kunvald - ČMELÁCI a 3. místo ZŠ Klášterec nad Orlicí -

PRIMA COOL. Poklad Zlaté brány našlo družstvo ZŠ Klášterec nad Orlicí - SHAKES AND FIDGET (I. stupeň) a družstvo ZŠ Kunvald KAMENI (II. stupeň). Soutěžící byli odměněni perníkovými medailemi, drobnými dárky od pořádajících organizací a všechny děti obdržely slané preclíky.

Počasí dopoledním soutěžím přálo a ani odpolední přehánka, na kterou byli účastníci připraveni, nemohla zkazit celkový dojem a nadšení účastníků z příjemně stráveného dne.

Ing. Jiří Beran

LS Rychnov nad Kněžnou

„Co vím o lese“ potřetí

Dne 11. 5. 2011 se konal v rámci "Týdne lesů" již třetí ročník soutěže „Co vím o lese“, kterou pořádají Lesy České republiky, s. p., lesní správa Rychnov nad Kněžnou pro tříčlenná družstva pátých tříd náchodského a rychnovského okresu.

V letošním roce jsme uspořádali toto klání v krásném prostředí Střediska volného času Děčko v Náchodě. Za krásného slunečného dne se do Náchoda sjelo 13 družstev, která se snažila

získat prvenství. Pro žáky bylo připraveno 7 stanovišť, na nichž je zkoušeli a poté jim rozdávali body zaměstnanci Lesů ČR.

Jednotlivé úkoly na stanovištích měly prověřit nejen znalosti ale i šikovnost dětí. Své vědomosti si žáci vyzkoušeli při určování vycpanin živočichů, z nahrávky poznávali hlasy zvířat a rozlišovali rostliny a dřeviny. Velmi zajímavé bylo pro děti hádání lesnických pomůcek ať historických, tak současných. Šikovnost museli žáci prokázat při skládání dřevěných puzzlí, při zatloukání hřebíků či v chůzi na chůdách. Doplňujícího závodu v hodu na basketbalový koš se zúčastnili i učitelé, kteří přijeli se závodníky.

Nejlepší znalosti i šikovnost předvedla Základní škola Dolní Radechová, která vyhrála nejen hlavní soutěž, ale i doplňující hru v hodu na koš. Pro školu tak žáci vyhráli kromě poháru pro vítěze i nový volejbalový míč. O druhé a třetí místo se v tuhém boji, v chůzi na chůdách, rozhodovalo mezi Základní školou Deštné v Orlických horách a Základní školou Česká Skalice. Po několika metrech bylo jasno. Soutěžní družstvo z hor bylo lepší a právem skončilo na druhém místě. Také zbývající družstva, která se umístila od čtvrtého místa, získala drobné upomínkové předměty od Lesů ČR.

Po absolvování tratě si všichni soutěžící s chutí opekli připravené vuřty a po vyhlášení výsledků se rozjeli do svých domovů s nevšedními zážitky. Lesy České republiky organizováním a financováním těchto akcí podporují ekologickou výchovu dětí a mládeže a snaží se podporovat jejich kladný vztah k přírodě. Organizátoři se již teď těší na další ročníky této soutěže.

Hubert Polonček

LS Rychnov nad Kněžnou

Na náměstí v Jihlavě vyrostl les

Rozsahem i významem výjimečná akce s názvem „Mezinárodní rok lesů v Jihlavě“ proběhla ve dnech 10. a 11. 5. 2011 na jihlavském Masarykově náměstí. V centru města „vyrostl“ brzy ráno les z pěti desítek smrků.

Akci v Jihlavě zorganizovali Lesy České republiky, s. p., Statutární město Jihlava a Správa městských lesů Jihlava, s.r.o., ve spolupráci s dalšími subjekty na Vysočině (Krajský úřad Vysočina, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Brno, Služby Luka, s.r.o., Služby města Jihlavy, s.r.o., koňák Karel Vrzáček, Záchraná stanice Pavlov, o.p.s., Česká společnost ornitologická na Vysočině,

Chaloupky, o.p.s., Mykologický klub Jihlava, škola Farmeko, Lukovští trubači, umělecký řezbář Stejskal, a další). O hladký průběh se staralo 85 lidí, především lesníků. Všem patří veliký dík za

skvěle odvedenou práci. Největší odměnou všem pořadatelům byl bezpochyby obrovský zájem a spokojenost návštěvníků.

Úmyslem akce bylo poukázat na význam lesnictví a lesního hospodářství v celé jeho šíři, poskytnout pravdivé informace o lesích a zároveň seznámit veřejnost se základním úkolem lesnictví – zachováním lesů pro příští generace a využíváním dřeva jako obnovitelné suroviny.

Návštěvníci náměstí v Jihlavě měli ideální příležitost seznámit se s každodenním životem lesníků, společně s lesníky diskutovat, porozumět lépe hospodaření v lese, dozvědět se co lesu škodí, co prospívá, a především pochopit, že o les je třeba správně pečovat.

Bohatý program tvořilo 20 tematicky samostatných stanovišť rozmístěných kolem morového sloupu po celém vrchním náměstí. Přišlo cca 2000 návštěvníků, kteří viděli a sami si vyzkoušeli, jak se les sází a následně ochraňuje, vychovává a prořezává, kdy a proč se kácí a jakým způsobem se dřevo jako obnovitelná surovina využívá a opracovává. Svoji zručnost si vyzkoušely především děti při výrobě ptačí budky, kterou si poté odnesly, aby ji vyvěsily u své školy, či v okolí.

Velkou atrakcí byly nepochybně koně, se kterými lesníci v centru města předvedli přiblížování dřeva, které bylo možno o kousek vedle porovnat s prací nejmodernějšího traktoru.

Připraveny byly znalostní soutěže v poznávání listů, plodů a pupenů dřevin a to nejen zrakem, ale i ostatními smysly. Ty nejmenší děti malovaly na kamínky. K vidění byl i největší škůdce našich lesů lýkožrout smrkový i další hmyz, také houby a živí ptáci – především dravci, kteří obývají naše lesy. Neméně zajímavé se ukázalo stanoviště o myslivosti a rybářství s nejrůznějšími ukázkami. Od kádě s rybami a raky nebylo možné děti vůbec „odtrhnout“.

Došlo také na čtení historie v letokruzích 250 let starého smrku. Vášnivý cestovatel vyprávěl a promítal o těžbě tropických pralesů Bornea, Sumatry a Západní Papui, o kácení stromů pomocí kamenné sekyrky, kterou si každý mohl vyzkoušet vzít přímo do ruky.

Na jednotlivých stanovištích dostávaly děti navíc razítka za pozornost a šikovnost, s tím, že na toho, kdo obdržel minimálně deset razítek, čekaly v hlavním stanu odměny.

A na pozadí těchto dvou vydařených slunečných dnů zněly tóny lesnic a borlic přítomných trubačů, oblečených v slušivých uniformách.

Co dodat na závěr? „Lesu zdar!“

Rostislav Čech

Pojďte s námi na výlet do Litovelského Pomoraví

Vydáte-li se z Litovle proti proudu řeky Moravy, přes lužní lesy, po červené turistické trase, dostanete se asi po třech kilometrech do osady Nové Zámky u Litovle.

Původní renesanční lovecký zámek na tomto místě postavili ve druhé polovině 16. století Černohorští z Boskovic. V roce 1690 dal lovecký zámek tehdejší majitel celého úsovského panství kníže Jan Adam Ondřej z Lichtenštejna strhnout a na jeho místě nechal postavit velký barokní zámek, který byl v letech 1730 až 1733 přestavěn stavitelem Antoniem Beduzzim. V roce 1761 zde byla zřízena hlavní nemocnice

rakouského vojska.

V roce 1805 zámek vyhořel a Jan Josef z Lichtenštejna na jeho místě vystavěl v letech 1813 až 1820 nový palác, Nové Zámky – Neuschloss v podobě, kterou má dodnes, kdy je v zámku umístěn ústav sociální péče a není přístupný veřejnosti.

Současně byly v okolí zámku provedeny poměrně rozsáhlé krajinářské úpravy a vznikl tak rozsáhlý anglický park, v mnohém velmi podobný současně budovanému parku lednickému. Bylo zde v té době vybudováno několik drobných romantických staveb inspirovaných antikou nebo gotikou a propojených se zámek průhledy či alejemi.

Můžete tak navštívit Čertův most, jeskyni Podkova, či zbytky Rytířské síně. Nejbližší zámku stojí na břehu řeky Moravy osmnáct metrů vysoký kamenný obelisk. Nejznámější stavbou celého areálu je na kamenném ostrohu nad řekou postavený Chrám přátelství, jinak také Templ. Celá tato trasa je poměrně nenáročná, dostupná pěšky nebo na kole.

Pojďte s námi do Jizerskohorských bučin

Období jarních proměn lesů patří v Jizerských horách k nejpůsobivějším. Jizerskohorské bučiny představují unikátní celek nejen z hlediska přírodovědného, ale i lesnického či estetického. Podobné území srovnatelné rozlohou, zachovalostí a druhovou skladbou nenajdeme v celých Čechách. Ne náhodou je zde na ploše více než 900 ha vyhlášena národní přírodní rezervace.

Podle své chuti a sil si můžete vybrat méně náročnou trasu: Oldřichov v Hájích – Oldřichovské sedlo – Viničná cesta – Ferdinandov – Hejnice (cca 12 km) nebo náročnější: Oldřichov v Hájích – Oldřichovské sedlo – Viničná cesta – Ferdinandov – Rauscheckova cesta – Hřebínek (kiosek) – Krásná Máří – Tetřeví boudy – Vodopád Velkého Štolpichu – Ferdinandov – Hejnice (cca 25 km).

Trasu začneme v obci Oldřichov v Hájích na zastávce ČD (Liberec – Frýdlant). Mírným a příjemným stoupáním se dostaneme po naučné stezce do Oldřichovského sedla (478 m n. m.), kde máme možnost prvního občerstvení v oblíbené turistické restauraci Hausmanka neboli „U Kozy“.

Po krátkém odpočinku dále pokračujeme Viničnou cestou, která prochází centrální částí Jizerskohorských bučin. Stezka patří k nejkrásnějším turistickým trasám v Jizerkách. Šest informačních panelů nás seznámí se zajímavými historickými i současnými fenomény. Zejména ti méně zdatní si budou pochvalovat nenáročnost trasy, která vede téměř po vrstevnici. Viničná cesta byla vybudována pro potřeby lesního hospodářství již na počátku minulého století. Závěrečný úsek do Ferdinandova byl dostavěn až před 2. světovou válkou při budování řopíků - hraničních betonových pevnůstek, které tu lze dosud ve stráních spatřit. Cesta končí v ústí Štolpichu nad Ferdinandovem.

Zvolíme-li první méně náročnou variantu vhodnou zejména pro rodiče s malými dětmi, svou pouť ukončíme v chrámu Navštívení Panny Marie v Hejnicích, který patří k nejznámějším poutním místům v oblasti. V kostele si můžeme prohlédnout původní gotickou madonu ze 14. století i působivé barokní fresky. Přístupná je rovněž podzemní hrobka bývalých majitelů panství - rodu Clam-Gallasů.

Pro náročnější turisty zde ale výlet nekončí. Naše kroky z Ferdinandova pokračují odbočkou po zeleně značené tzv. Rauscheckově cestě, která v této části kopíruje naučnou stezku „Lesy Jizerských hor“. Odměnou za náročné stoupání mezi stoletými bukovými velikány a bizarními skalními výchozy nám bude široký výhled na severní podhůří hor až do dolní Lužice. Kiosek s občerstvením na Hřebínku nám určitě dodá nové síly. Po žlutě značené stezce brzy dosáhneme rozcestí pod Ptačími kupami. Zbylo-li nám dostatek sil, krátkou odbočkou si na Ptačích kupách můžeme zdolat pravou jizerskohorskou „tisícovku“ (1013 m n. m.). Z vyhlídky Krásná Máří je nádherný výhled na Štolpich, Ořešník, na Hejnice s bazilikou Navštívení Panny Marie, do údolí Smědé i do Frýdlantského výběžku.

Kolem Tetřeví boudy pokračujeme až k odbočce Velkého Štolpichu. Prudkým klesáním scházíme hluboce zaříznutým údolím s vodopády až 30 m vysokými. Vnímavý člověk si tu všimne staletých buků i romantických roklin. Velký Štolpich je jméno odvozené od dolů a štol, ve kterých se těžilo zlato a další drahé kovy. Kolem vodopádů pokračujeme žlutou turistickou stezkou až do Ferdinandova a dále do Hejnic k bazilice Navštívení panny Marie. Odtud je to už na nádraží ČD asi 10 minut. Všichni ukáznění návštěvníci - vítajte v Jizerských horách!

Lesnická exkurze ve Francii

Ve dnech 6. 5. - 11. 5., jsme zorganizovali s Jesenickou lesnickou společností odbornou exkurzi do západní části Evropy, do departmentu AIN ve Francii.

Odborné exkurze pořádáme již více než 10 let. Za toto období jsme navštívili především střední a východní Evropu - Polsko, Ukrajinu, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko.

Department AIN se nachází severně od Lyonu mezi řekou Saonou a švýcarskou hranicí. Během pobytu jsme zavítali do tří oblastí zmíněného departmentu - Bresse, Dombes a Bugey. Ubytování jsme byli v městečku Montrevel en Bresse v krásném rekreačním zařízení v kempu na břehu jezera.

Cesta z České republiky byla poměrně dlouhá, proto jsme všichni přivítali bezpečnostní přestávku, při níž jsme si prohlédli město Dijon, metropoli Burgundska. Mimo jiné jsme navštívili kostel sv. Benigne, kostel Notre-Dame, Muzeum krásných umění a botanickou zahradu s arboretem.

Topolové plantáže

V neděli 8. 5. 2011 jsme se hned po snídani vydali do nedalekého městečka Brou, kde jsme si prohlédli místní gotický kostel, ve kterém se nachází hrobka savojských vévodů. V přilehlém klášteře

je muzeum francouzského, vlámského a italského umění z období 15. až 20. století a dále muzeum sochařských z 12. až 17. století. Odtud jsme se přesunuli do soukromého zámku Flécheres - bývalého letního sídla hugenotského starosty Lyonu z počátku 17. století. Zámek nás prováдел jeho majitel, který jej postupně obnovuje a účelně modernizuje.

Odpoledne jsme zavítali na legendární skálu Solutré, kde se nachází paleontologické náleziště

a muzeum. Den jsme zakončili v městečku Cormoranche Sur Saone na majetku pana M. Jean Rabuela, viceprezidenta francouzské asociace sdružující pěstitele topolů. Zde jsme si prohlédli topolové plantáže a pan Rabuel nás informoval o základních principech jejich pěstování. Topolové dříví zpracovává ve vlastním provozu a převážně z něj vyrábí přepravky na ovoce a zeleninu, košíky a obalový materiál.

Majetek paní Pradel a státní lesy

V pondělí 9. 5. 2011 jsme dopoledne zavítali na majetek paní Pradel v rovinaté oblasti Dombes, která vlastní 220 ha pozemků, z toho 30 ha rybníků, 70 ha lesů a 100 ha polností. Zde jsme zhlédli střední les tvořený převážně dubem a habrem s vysokým zastoupením kaštanu setého, vysoký les středních poloh a rybníční systém. Zajímavostí zde bylo, že majitelka dala přednost pronájmu všech pozemků pro myslivecké hospodaření před hospodařením lesnickým. Po obědě jsme se přesunuli do lesních porostů v okolí města Bourg an Bresse, které spravují francouzské státní lesy (Office National des Forêts). Věnovali se nám pan M. David Pivot (místní revírník) a pan M. Stéphane Dumas, kteří nám prezentovali především způsoby podroostní obnovy DB porostů, organizační strukturu státních lesů a systém jejich práce.

Prohlídka lesních porostů u paní Pradel

Účastníci exkurze ve státních lesích v okolí města Bourg an Bresse

Návštěva rodinné pily

Poslední den naší exkurze jsme zavítali do městečka Maillant v podhůří Jury, kde jsme si prohlédli rodinnou, moderní pilu C. Ducret se stoletou tradicí. Roční pořez je cca 60.000 m³ dříví, které si sami vytěží v okolních lesích buď vlastních, obecních, státních nebo soukromých. Kromě klasického řeziva produkují různé druhy palubek a dodávají dřevěné stavby od jednoduchých přístřešků (např. pro zahrádky či domácí zvířata) až po složitější stavby typu stodol včetně přístaveb k domům. Po provozu nás provázel pan M. Stéphane Besancon, vedoucí pily. Od roku 2003 existuje v regionu systém podpory obnovy lesních porostů, kdy se na podpoře soukromých vlastníků finančně podílejí majitelé pil, obce a úřad departementu (správní kraj). Dále jsme navštívili opět francouzské státní lesy v krasové horské oblasti Jury v nadmořské výšce okolo 1.000 m n. m. V dřevinné skladbě zde převažoval smrk ztepilý a jedle bělokorá. Těžbu zde provádějí metodou cílových tloušťek.

Během exkurze jsme také ochutnali některé z místních specialit. V městečku Brénod jsme navštívili výrobu sýrů a v městečku Cerdon výrobu šumivých vín.

Celou exkurzi připravili pánové Jan Paleček a Michal Paleček z Prahy, kteří pro nás měli přichystaný perfektní lesnický i další program, za což jim patří poděkování. To náleží i všem účastníkům exkurze, neboť po celou dobu mezi nimi panovala pohodová atmosféra.

Ing. Jiří Přáček, Ph.D.

lesní správce LS Jeseník

Národní soutěž mysliveckých trubačů v Náměšti na Hané

Již šestnáctý ročník Národní soutěže mysliveckých trubačů se uskutečnil ve dnech 10. až 11. června 2011 v areálu Zámku Náměšť na Hané.

Zámek Náměšť na Hané byl vybudován v 18. století Ferdinandem Bonaventurou z Harrachu, uvádí se, že stavba byla zahájena v roce 1766 a trvala tři roky. Postaven byl v barokním slohu s projevy francouzských vlivů. V roce 1778 zemřel zakladatel stavby a panství po něm zdědila jeho dcera Marie Róza, následně provdaná za hraběte Josefa Kinského. V majetku Kinských byl zámek plných 124 roků. V roce 1916 jej koupil velkoobchodník se železem František Otáhal, jemuž byl v roce 1945 na základě Benešových dekretů zámek vyvlastněn. Od roku 2000 je zámek majetkem městyse Náměšť na Hané.

Měštys Náměšť na Hané leží na úpatí Dražanské vrchoviny na soutoku řeky Šumice a Baběnce. V letošním roce oslavuje 870. výročí první písemné zmínky o obci ve Zdíkově listině.

A právě u této příležitosti zorganizovala Českomoravská myslivecká jednota, o.s., Klub trubačů ČMMJ, Vojenské lesy a statky, s.p., OMS Olomouc, Základní umělecká škola Potštát a MS Náměšť na Hané, pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje „Národní soutěž mysliveckých trubačů“.

Na této soutěži soutěžily soubory s „B“ a „ES“ laděnými nástroji, dále pak soutěžili sólisté borlice, sólisté in ES a sólisté lesnice. Je již samozřejmostí, že se této soutěže zúčastnily i soubory LČR, LS Jeseník a LS Javorník.

Výsledky soutěže:

Soubory in B:

1. Trubači OMS Přerov	315 bodů
3. Soubor LČR, LS Javorník	287 bodů

Soubory in ES:

1. Trubači OMS Přerov	247 bodů
5. Trubači LČR, LS Jeseník	164 bodů

Sólisté borlice:

1. Ježek Petr, LS Rychnov n. K.	306 bodů

Sólisté in ES:

1. Mužný Ivo	256 bodů
2. Jeřábková Renata, LS Jeseník	248 bodů
4. Ketner Zbyněk, LS Javorník	234 bodů

Solisté lesnice:

1. Zach František 311 bodů
2. Ketner Zbyněk, LS Javorník 311 bodů

Zbyněk Ketner ze souboru LS Javorník navíc obdržel od poroty zvláštní cenu „Josefa Selementa“ za nejlépe přednesenou fanfáru.

Program byl doplněn o společné vystoupení všech soutěžících před kostelem sv. Kunhuty, Hubertskou mši B dur v kostele sv. Kunhuty v Náměšti na Hané a společenský večer. Akce proběhla za pěkného počasí v překrásném areálu zámku. Organizátoři odvedli kus poctivé práce a lze si jen přát aby i sedmnáctý ročník byl ve stejné kvalitě.

(V příspěvku byly použity informace získané z internetu.)

Ing. Jaromír Latner, CSc.

Slavnostní otevření venkovní přírodopisné učebny

Dne 20. 5. 2011 byla slavnostně předána k užívání investiční akce „přírodopisná učebna ZŠ Lomnice“ sponzorovaná LČR v areálu hřiště ZŠ Lomnice. Při této příležitosti také proběhla „poznávací stezka“. Na této stezce děti poznávaly jednotlivé přírodniny, živočichy a rostliny. Součástí stezky byla i pohybová část, kde děti překonávaly překážky. Celkem se otevření učebny a poznávací stezky zúčastnilo 230 dětí a 40 dospělých včetně pozvaných hostů.

Vrcholem celého dne bylo zasazení sazenice jinanu dvojlaločného vypěstovaného ze semene dovezeného z „Centrálního parku“ v New Yorku. Tato sazenice byla věnována škole jako počátek pro záměr vybudovat školní arboretum.

LS Černá Hora

Den s Lesy na LS Litoměřice

V sobotu 14. 5. 2011 proběhl Den s Lesy ČR s podtitulem Jarní les.

Tato akce na naší lesní správě začíná mít velkou tradici a letos jsme jí umístili do nádherné scenérie Oparenského údolí mezi Lovosicemi a Velemínem. Tím jsme se snažili pokrýt spádovou oblast Lovosicka, Litoměřicka a Ústecka. Našimi partnery byli SCHKO České středohoří, Místní lidová knihovna Kostomlaty pod Milešovkou a Turistický oddíl mládeže Sluníčka z Litoměřic.

U příležitosti Týdne lesů a letos zároveň i Mezinárodního roku lesů již tradičně připravujeme pro veřejnost poznávací trasu o lese, práci v něm, o ochraně přírody a krajiny s přihlédnutím i na ostatní funce lesa, rekreační nevyjímaje. Oparenské údolí je totiž vyhledávaným cílem turistů a cyklistů. Velikou výhodou dané lokality je i dostupnost po železnici.

Trasa začínala v Malých Žernosekách, kde návštěvníci obdrželi pracovní listy s křížovkou a upomínkové předměty. Následovalo stanoviště o organizaci lesního hospodářství v naší republice a představení státního podniku LČR. Další zastávkou bylo poznávání rostlin a stromů, dále pak dřev, šišek a semen lesních dřevin. Zastávka, kde účastníky vítala lesní žínka, ježek a vlk, byla přichystána hlavně pro děti. Obsluha v kostýmech učila děti poznávat lesní zvěř, její stopy apod. Samostatné stanoviště měla Správa CHKO České středohoří, kde byla populární formou prezentována ochrana přírody a krajiny. Dalším zastavením bylo lanové centrum, opět k velké radosti dětí, ale i rodičů. Následovalo stanoviště o pěstování lesa, o provádění pěstebních činností v lese s ukázkou používaného nářadí či sadebního materiálu. V odpočinkovém altánu u odbočky na Lovoš byla demonstrována těžba dřeva, lesní hospodářská evidence a vše, co s lesařinou souvisí. Návštěvníci si mohli změřit výšku stromu, práci s dálkoměrem, na ukázkou zde byla i motorová pila.

Trasa končila u kempu Jordán, kde bylo připraveno občerstvení a kde si všichni mohli opéci u táboráku vuřty a osvěžit se. Počasí vyšlo nádherné, svítlo sluníčko, takže i stín v údolí byl příjemný.

Akce se zúčastnilo 317 návštěvníků, z toho 173 dětí. Účast byla tedy opravdu vysoká. Trasa byla otevřena od 10 do 15 hodin. Z LS Litoměřice se do organizace zapojilo 6 zaměstnanců, 4 pracovníci SCHKO a dva kostomlatští knihovníci.

Petr Bláha

LS Litoměřice

Poděkování za příjemné odpoledne

V pátek 6. 5. k nám na školní zahradu zavítala trojice lesních pedagogů: Pavla, Vašek a Lukáš.

Všichni žáci naší družinky se moc těšili na slíbenou přednášku o lese a zvířátkách v něm žijících. Pavla s Vaškem a Lukášem měli připravená stanoviště, na kterých se žáci společně s vychovatelkami střídali.

Svoji zručnost a odvahu si žáci vyzkoušeli při stezce, na které měli poznat, jaké předměty jsou schovány v pytlíčcích zavěšených na laně. Opravdu, nenašel se snad nikdo, kdo by neuhádl, co se uvnitř skrývalo. Skupinky měly za úkol také najít a správně přiřadit jednotlivé stopy živočichů. Ani tento úkol pro ně nebyl těžký. Odměnou všem bylo pohlazení si samičky káněte.

Vašek si pro žáky připravil povídání o lese. Některým žákům se podařilo na chvíli se proměnit v lesníky. Ostatním říkali spoustu zajímavostí o lese.

Po dvou znalostních a naučných stanovištích čekaly žáky disciplíny, kde museli ukázat svoji sílu jako mravenečci při stavbě mravenišť. Velkou odměnou bylo pro žáky též přetahování lanem, hod na medvěda a skoky v pytlích okolo zajíce a lišky. Užili si u toho spoustu legrace.

Celý program byl pro žáky nejen zábavný, ale zejména poučný. Všichni jsme si jej moc užili.

Tímto bychom ještě jednou velice rádi poděkovali pedagogům Pavle Šmídové, Vaškovi Lokvencovi a Lukáši Pařízkovi za velice příjemné odpoledne.

Děkujeme a těšíme se na další spolupráci s Vámi.

Kolektiv vychovatelek

školní družiny Zámeček

při základní škole Štefánikova, Hradec Králové

Nové odborné publikace a knihy - červen 2011

z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Pěstování lesů I.: Ekologické základy pěstování lesů

Zdeněk Poleno, Stanislav Vacek a kolektiv

První díl třísvazkové monografie Pěstování lesů přináší moderním způsobem pojatý souhrnný přehled ekologických základů pěstování lesů. V úvodu po nezbytné charakteristice lesa jako součásti biosféry s globálním rozšířením lesů jsou rozebírány jejich změny vlivem antropické činnosti. Při definici lesa jako ekosystému se názorně rozebírají jak jeho složky živé i neživé přírody a jejich kvantifikace, tak i vzájemné vztahy mezi nimi. Poměrně obsáhle je zpracována problematika neživého prostředí, které významně ovlivňuje složení a funkční vazby v lesních ekosystémech. Složitost vztahů abiotického a biotického prostředí v lesních porostech je analyzována ve čtvrté kapitole, kde je popsáno jejich komplexní působení.

Kombinace faktorů prostředí a jejich intenzita tak vytváří jedinečné stanovištně-ekologické podmínky pro každý jednotlivý strom. Důležitým poznatkem pro pěstování lesů je možnost čelit nebo předcházet jakémukoliv nedostatku (nebo i nadbytku) adekvátním hospodářským opatřením a mírou jeho intenzity (výchovné zásahy, obnovní těžba, meliorace). Významnou součástí monografie je popis variability faktorů prostředí a reakce vegetace. A to jednak v pojetí dlouhodobého vývoje lesů v poledové době, a zejména pak v průběhu dlouhodobého cyklického vývoje. Poznání přírodního stavu lesa poskytuje lesníkům znalost spontánních vývojových tendencí lesních ekosystémů, které se uplatňují ve všech porostních typech, kterými je výchozí přírodní stav obvykle díky lidské činnosti nahrazen. Protože jsou poznatky o struktuře a vývoji přírodních lesů pro současné středoevropské lesní hospodářství jedním z nejdůležitějších vodítek, je v této publikaci věnován značný prostor rozboru vývoje v přírodních lesích.

Na tuto problematiku úzce navazuje řešení stability lesních ekosystémů, a to zejména stability ekologické, ale i statické.

Další obsáhlá kapitola této knihy je věnována vysvětlení a popisu zpětného působení lesa na prostředí. Významné místo v této publikaci zaujímá kapitola pojednávající o přirozeném výskytu lesů a jeho hranicích. Poslední kapitola je věnována ohrožení lesa, které je posuzováno podle hlavních příčin, které je způsobují. Jde jednak o bioticky vyvolené poruchy, u kterých jsou naznačeny možnosti jejich prevence a tlumení pod práh ekonomické škodlivosti, dále o pohromy živelné, které dlouhodobě představují hlavní příčinu nahodilých těžeb v posledních desetiletích. Značná pozornost je také věnována imisním škodám v lesních ekosystémech. V této stati je zdůrazněno, že důležitým potenciálním zdrojem ohrožení lesů jsou globální změny klimatu. Úplný závěr monografie je věnován hydropedologickým změnám a nesprávným způsobům hospodaření v lesních porostech. Nedílnou součástí prvního dílu monografie pěstování lesů je i přehledný výkladový pěstební slovník.

Vyd. nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy, 2011 /2., upravené a doplněné vydání/

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Blanokřídlí České republiky I. - žahadloví

Jan Macek, Jakub Straka, Petr Bogusch, Libor Dvořák, Pavel Bezděčka a Pavel Tyrner

Blanokřídlí (Hymenoptera) představují s dosud asi 115 000 známými druhy jeden z nejpočetnějších hmyzích řádů. Ve skutečnosti se však jedná jen o malý zlomek skutečného druhového bohatství, které zůstává (a možná i zůstane) nepoznáno. I když je tato skupina hmyzu jak po stránce bionomické, tak i ekonomické velmi významná a v mnohém ohledu i inspirativní, zůstává ve srovnání s některými dalšími hmyzími řády (jmenovitě motýly a brouky) stále poněkud stranou zájmu. Hlavním důvodem je především nedostatek určovacích příruček a atlasů v češtině, které by určitě podnítily vyšší zájem o studium této skupiny hmyzu nejen mezi začínajícími entomology, ale i u amatérů či prostých milovníků přírody.

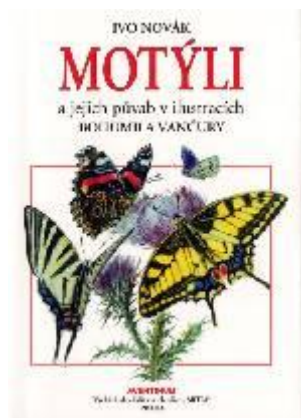
Cílem prvního dílu z uvažované třídičné řady (předpokládaný druhý díl by měl zahrnout kladélkaté, třetí širopásé) je podat přehled fauny žahadlových blanokřídlných žijících na území České republiky se vztahem k celému středoevropskému regionu. Jsou zde uvedeni zástupci všech čeledí, podčeledí a rodů zjištěných na území České republiky. Výběr druhů zahrnuje jak zástupce běžné a typické, tak i některé druhy méně hojné nebo i vzácné, ale z hlediska bionomie nebo rozšíření zajímavé nebo významné. Každá čeleď a rod jsou celkově charakterizovány morfologicky, bionomicky i ekologicky. Zejména některé významné bionomické nebo ekologické charakteristiky jsou rozvedeny zvlášť formou doplňujících textů a rámečků zasazených do kontextu dané skupiny. V obrazové části je představeno 729 druhů žahadlových blanokřídlných z 20 čeledí. Ve speciální textové části je u každého uvedeného druhu podána odpovídající charakteristika.

Vyd. Nakladatelství Academia, Středisko společných činností Akademie věd České republiky, v.v.i.,
Praha, 2010, v řadě Atlasy

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Motýli a jejich půvab v ilustracích Bohumila Vančury

Ivo Novák

Výběr motýlů pro tuto knihu se zúžil převážně na druhy větší a nápadné, které jsou zobrazeny akademickým malířem a amatérským entomologem Bohumilem Vančurou buď ve skutečné velikosti, nebo v mírném zvětšení. Ilustrace motýlů jsou zasazeny do rámce, ve kterém žijí. A právě v tomto zpracování tkví výjimečnost této publikace.

Vyd. nakladatelství AVENTINUM, s.r.o., Praha, 2010, v edici Artia
/zakoupeno v Lesnické práci, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy, pro
technickou knihovnu LČR HK/

Atlas pískovcových skalních měst České a Slovenské republiky

Jiří Adamovič, Radek Mikuláš a Václav Cílek

Ve střední Evropě tvoří pískovce a slepence podklad těch nejčlenitějších a dosud nejzachovalejších přírodních oblastí. Pozorný návštěvník může ze skalních věží vyčíst dramatické okamžiky z geologické historie nebo se přesvědčit, jak úzké soužití s pískovcovou krajinou uměli navázat naši předkové. Tato publikace jako první poskytuje úplný přehled geologických a geomorfologických jevů vázaných na pískovce a podává jejich vysvětlení, založené na nejnovějších vědeckých poznatcích. Pestrost popsaných jevů překvapí i odborníky, vždyť mnohé z nich nebyly dosud nikdy publikovány! Kromě stovky věcných hesel obsahuje kniha také 80 regionálních hesel s

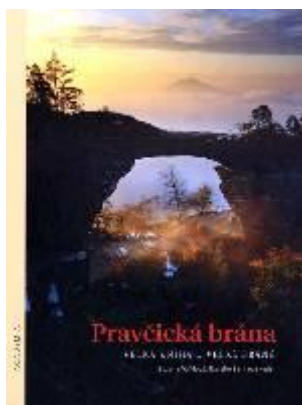
charakteristikou hlavních českých a slovenských pískovcových oblastí. Svou koncepcí a obrazovou dokumentací čítající více než 600 barevných fotografií je nejen nepostradatelnou příručkou pro všechny zájemce o pískovcové skály, ale také užitečnou inspirací pro cestovatele a milovníky přírody vůbec.

Vyd. Nakladatelství Academia, Středisko společných činností Akademie věd České republiky, v.v.i.,
Praha, 2010, v řadě Atlasy

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Pravčická brána: velká kniha o velké bráně

editoři: Zuzana Vařilová a Natalie Belisová

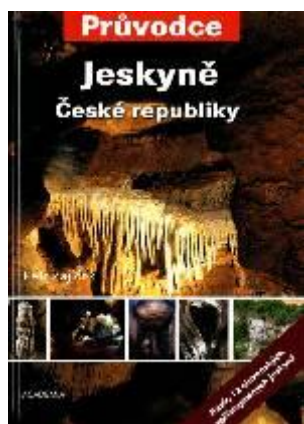

K desátému výročí založení Národního parku České Švýcarsko vyšla monografie o jedinečném přírodním skvostu a zároveň symbolu této oblasti. Kniha je pestrou mozaikou různorodých pohledů na Pravčickou bránu, na skalní monument v proměnách času jako zdroj inspirace pro mnohé malíře a fotografy, oblíbený cíl turistů v minulosti i současnosti, pískovcový útvar, jehož existence dozajista někdy skončí. Popisuje bránu od úpatí až po vrchol, od jejího vzniku až do současnosti, a celou historii jejího využívání. K vytvoření publikace přispěli nejen zaměstnanci Správy Národního parku České Švýcarsko, ale též mnoho externistů z různých oborů i samotní návštěvníci tohoto nevšedního místa.

Vyd. Správa Národního parku České Švýcarsko, Krásná Lípa, ve spolupráci s Nakladatelstvím Academia, Střediskem společných činností Akademie věd České republiky, v.v.i., Praha, Praha, 2010
/darováno Správou Národního parku České Švýcarsko v Krásné Lípě technické knihovně LČR HK/

Jeskyně České republiky

Petr Zajíček

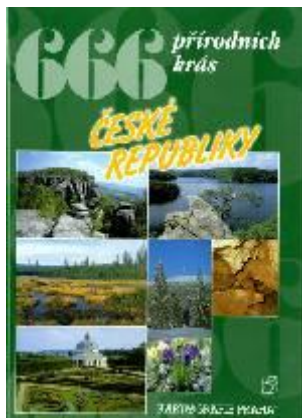
Průvodce seznamuje čtenáře s rozšířením a pestrostí jeskyní na našem území a dovoluje nahlédnout i do jejich historie a objevování. Největší prostor je v knize věnován čtrnácti jeskyním, které jsou zpřístupněné veřejnosti, a které tedy může turista při svém objevování podzemních krás vlasti navštívit, a také krasovým a pseudokrasovým útvarům, které jsou součástí naučných stezek a značených turistických tras. Opominuty ovšem nejsou ani jeskyně, které jsou přístupné pouze pro odborníky a speleology. Některé z nich si běžný návštěvník může prohlédnout pouze v rámci dnů otevřených dveří. Termíny těchto dnů lze zjistit na internetových stránkách - jejich seznam je uveden v kapitole na konci knihy. Samostatné kapitoly

jsou věnovány dvanácti slovenským veřejnosti přístupným jeskyním. Nechybí ani výkladový slovníček vybraných odborných termínů.

Vyd. Nakladatelství Academia, Středisko společných činností Akademie věd České republiky, v.v.i., Praha, 2010, v řadě Průvodce
/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

666 přírodních krás České republiky

Petr David a Vladimír Soukup

Publikace, která je další z řady populárních lexikonů pro širokou veřejnost o zajímavých místech České republiky, je zaměřena na přírodu a její zajímavosti i zvláštnosti. Publikace obsahuje 288 stran rozdělených do dvou částí - textové a mapové. Rozsáhlejší textová část, která je dílem autorské dvojice Vladimíra Soukupa a Petra Davida, obsahuje 666 hlavních hesel a více než 1200 vedlejších podhesel. Mapová část publikace, kterou dodala Kartografie PRAHA, a.s., obsahuje celkem 64 stran autoatlasu České republiky v měřítku 1 : 200 000 s vyznačením všech přírodních objektů a míst v knize popsanych a v mnoha případech i vyfotografovaných. Mezi přírodní objekty a místa autoři zařadili chráněná

území přírody, vodní toky a plochy, botanické a zoologické lokality, jeskyně, propasti, skalní města a geologické zvláštnosti.

Vyd. Kartografie PRAHA, a.s., Praha, 2007 /1. vydání, 2. dotisk/

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Česká republika. Proč být hrdý, že jsem Čech

Jaroslav Kocourek a kolektiv

Kniha "Česká republika - Proč být hrdý, že jsem Čech" představuje kulturní bohatství naší vlasti, její přírodní skvosty, historickou tradici i proslulé rodáky. Poukazem na krásy českých zemí a činnou práci jejich obyvatel chce kolektiv autorů pod vedením Jaroslava Kocourka ilustrovat radost, kterou takové dědictví přináší. Při výběru míst uvedených v této knize kladl kolektiv autorů důraz zejména na jejich zajímavost, atraktivnost a jedinečnost. Protože se nejedná o typickou encyklopedii, je možné, že zde některé lokality bude čtenář hledat, ale nenajde je. Náhradou za to ho snad potěší objevení jiných míst, o kterých třeba dosud nevěděl. Také u osobností nebylo vždy jednoduché vybírat z množství, které se nabízelo.

Jejich zařazení do jednotlivých oblastí vyplývá z nejrůznějších vztahů k příslušným místům. Kolektiv autorů se neřídil pouze místem narození, ale častěji přihlédl k prostředí, kde dotyční vyrůstali, chodili do školy, měli své lásky nebo kde tvořili a trávili volný čas. Mozaika doprovodných fotografií snad nenechá nikoho na pochybách, že je v naší vlasti krásně a že titul knihy má své opodstatnění. Součástí knihy je 93 minutová DVD, které představuje Českou republiku podle krajů.

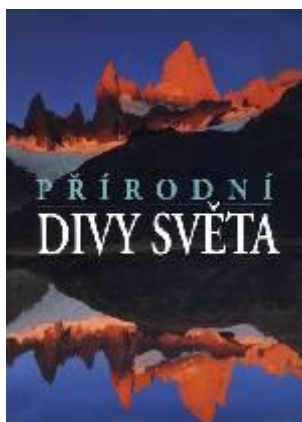
Vyd. nakladatelství Freitag & Berndt, Praha, 2010

/zakoupeno v síti knihkupců pro technickou knihovnu LČR HK/

Přírodní divy světa

/z anglického originálu "Natural Wonders of the World" z roku 2000/

Robert J. Moore jr.

Zázraky, které vytvořila příroda, jsou ozdobou všech kontinentů a moří - od světoznámých bažin Everglades na Floridě až po vyprahlé pláně Sahary, od korálových útesů Velké útesové bariéry až ke střeše světa - ledovým výšinám Himaláje. Některé z těchto přírodních útvarů se proslavily spíše svojí krásou, jiné nekonečnou rozlohou, vzácnými společenstvy zvířat a rostlin nebo ohroženými ekosystémy. Mnohé z nich jsou tak tajemné, že je lidé považují za posvátné. Tato výpravná velkoformátová kniha přináší nádherné fotografie více než padesáti přírodních zázraků doplněné poutavým textem. Kromě již zmíněných přírodních útvarů se zde čtenář seznámí například s Novozélandskými Alpami, jihoafrickou pouští Namib,

Viktoriinými vodopády, Mrtvým mořem, deštnými pralesy na Borneu, řeckými ostrovy, norskými fjordy, severoamerickými kaňony, nejvyšší horou Severní Ameriky Denali (Mount McKinley), jihoamerickou přírodní rezervací Monteverde Cloud Forrest, Galapágami v Tichém oceánu i s antarktickými ledovci.

Průvodní text poskytuje základní orientaci v zeměpisných, geologických a přírodopisných poměrech každého místa a podává stručný přehled o tom, jak tyto útvary vznikly a jací živočichové a rostliny se tu nacházejí. Autor zdůrazňuje též důležitost národních parků a chráněných oblastí pro zachování a ochranu těchto nádherných biotopů pro příští generace. Kniha Přírodní divy světa může buď inspirovat odvážné cestovatele k činu, nebo alespoň přiblížit požitek z cestování těm, kdo nehodlají opustit pohodlí svého křesla a s knihou v ruce cestují jen ve svých představách.

Vyd. Nakladatelství Slovart, s.r.o., Praha, 2005 /2. vydání/

/zakoupeno v antikvariátu pro technickou knihovnu LČR HK/

Jiří Uhlíř